

УДК 331.108:005.96:338.24

Білевська П.А.¹

¹ студ. гр. ФФО 2-9 Державного торговельно-економічного університету

УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ В ПОВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ УКРАЇНИ

Актуальність дослідження «Управління людськими ресурсами в повоєнній відбудові України» зумовлена соціально-економічними трансформаціями після війни. Людський капітал є ключовим ресурсом для розвитку та безпеки держави, а його використання є основою відновлення. Важливим завданням є збереження трудового потенціалу, що вимагає політики розвитку людських ресурсів на всіх рівнях економіки.

Проблематика управління людськими ресурсами в контексті відновлення охоплює економіку, психологію, державне управління, освіту та соціальну політику. Ефективне управління є ключовим для швидкості економічної реконструкції, соціальної стабільності та інтеграції України в глобальний простір. Йдеться не лише про створення робочих місць, а й про умови для самореалізації, підвищення продуктивності та інноваційної активності.

Сучасні дослідження [1–3] підтверджують, що післявоєнна відбудова вимагає нових парадигм управління персоналом, заснованих на гнучкості, адаптивності та цифровізації процесів. Важливими стають концепції інклюзивного управління, гуманістичного менеджменту та сталого розвитку, що визнають людину центральною цінністю економічної системи. Ключовим є психологічна реабілітація та соціальна реінтеграція громадян, зокрема ветеранів і внутрішньо переміщених осіб, а також забезпечення соціальної справедливості та довіри до державних інституцій. Водночас держава має бути не лише регулятором, а й модератором взаємодії між бізнесом, освітою, громадами та громадянським суспільством. Така співпраця забезпечує синергію зусиль у підвищенні якості людського капіталу, розвитку компетентностей і підготовці кадрів для нової економіки. Важливою складовою є модернізація системи управління людськими ресурсами, впровадження цифрових інструментів аналітики зайнятості, прогнозування потреб ринку праці та оцінки ефективності політики зайнятості.

Інституціоналізація партнерства між державою, міжнародними організаціями (ООН, МОП, ПРООН, ЄС, Світовий банк, НАТО) та приватним сектором є важливою умовою формування сучасної системи управління людськими ресурсами. Адаптація кращих світових практик, зокрема "smart governance" і "lifelong learning", сприяє створенню гнучкої моделі, орієнтованої на інновації, соціальну стійкість і зростання продуктивності. Міжнародна технічна допомога, обмін досвідом, спільні

освітні програми та гранти прискорюють перехід України до європейських стандартів у сфері соціальної політики та управління людським капіталом.

Одним із головних завдань є розробка Національної стратегії розвитку людського капіталу, яка охоплюватиме зайнятість, освіту, перекваліфікацію, соціальний захист, гендерну рівність, інклюзію та реінтеграцію ветеранів. Стратегія повинна балансувати інтереси держави, бізнесу та громадян, забезпечуючи довгостроковий розвиток трудового потенціалу. Важливо зосередитись на підвищенні цифрової грамотності, можливостях для неформального навчання, стимулюванні підприємництва серед молоді та жінок і поверненні трудових мігрантів через сприятливе соціально-економічне середовище.

Таким чином, ефективне управління людськими ресурсами у повоєнний період виступає системоутворювальним чинником відновлення національної економіки. Його стратегічна мета полягає у побудові цілісної моделі розвитку людського потенціалу, здатної забезпечити підвищення якості життя населення, зростання продуктивності праці, соціальну інтеграцію та консолідацію українського суспільства. Успішна реалізація цієї моделі створить підґрунтя для формування інноваційної економіки знань, що стане основою сталого розвитку України у післявоєнний період.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Решетняк О., Шликова В. Особливості управління людськими ресурсами в умовах децентралізації та повоєнної відбудови. Економіка та суспільство. 2025. №72. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5661/5602>
2. ПРООН. Human Capital UA: в Україні відбувся форум, присвячений людському капіталу. 27.10.2023. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/press-releases/human-capital-ua-v-ukrayini-vidbuvsya-forum-prysvyachenyy-lyudskomu-kapitalu>
3. Мельник Ю., Шалагінова Д. Стратегічне управління відновленням кадрового потенціалу: виклики трудової міграції. Актуальні питання економічних наук. 2025. №14. URL: <http://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/747/741>
4. Кібальник Л.О., Кравченко О.О., Кушніренко Д.О. Міжнародні підходи до управління людськими ресурсами: адаптація для України у воєнний та повоєнний період. Економіка та суспільство. 2024. №66. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4539/4482>